

Catedrala Națională

Cont BCR (ROL):
R053 RNCB 0075 0048 9503 0109
Sucursala Sector 4, București

Cont BCR (EURO):
R096 RNCB 0075 0048 9503 0111
Sucursala Sector 4, București

Cont BCR (USD):
R026 RNCB 0075 0048 9503 0110
Sucursala Sector 4, București

PASTORALA
SFÂNTULUI SINOD
AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE
LA DUMINICA ORTODOXIEI
DIN ANUL DOMNULUI 2025

**Pastorală Sfântului Sinod
al Bisericii Ortodoxe Române
la Duminica Ortodoxiei din Anul Domnului 2025**

**PREACUVIOSULUI CIN MONAHAL,
PREACUCERNICULUI CLER
ŞI PREAIUBIȚILOR CREDINCIOȘI
DIN PATRIARHIA ROMÂNĂ,**

*Har, bucurie și pace de la Dumnezeu Tatăl, Fiul și Sfântul Duh,
iar de la noi părintești binecuvântări!*

*Preacuvioși și Precucernici Părinti,
Iubiți frați și surori în Domnul,*

Prima duminică din Sfântul și Marele Post, numită *Duminica Ortodoxiei*, ne reamintește în fiecare an de încercările și bucuriile prin care a trecut Biserica de-a lungul istoriei pentru păstrarea dreptei credințe și a unității sale dogmatice, canonice și liturgice. În mod deosebit, această duminică ne amintește de ziua de 11 martie 843, când, la Constantinopol, a fost restabilit în mod deplin și definitiv cultul sfintelor icoane, iar biruința împotriva ereziei iconoclaste a fost înțeleasă și ca biruință a dreptei credințe împotriva tuturor erezilor.

Disputele teologice cu privire la cinstirea sfintelor icoane au izbucnit în Imperiul Bizantin în timpul împăratului Leon al III-lea Isaurul (717-741). Aceasta, prin două decrete imperiale emise în anii 726 și 730, a impus lupta împotriva icoanelor ca religie de stat. Disputele au continuat sub împărații Constantin al V-lea (741-775) și Leon al IV-lea (775-780), când s-a accentuat lupta împotriva icoanelor și au fost formulate învățăturile greșite iconoclaste.

Disputele hristologice privind cinstirea icoanelor au condus la măsuri extreme din partea împăraților iconoclaști față de sfintele icoane, acestea fiind distruse, dar și față de cei care le cinstesc, aceștia fiind torturați, închiși, condamnați la exil și chiar la moarte. Mulți clerci, monahi și credincioși cinstitori ai sfintelor icoane și-au dat astfel viața pentru dreapta credință.

Între apărătorii Ortodoxiei, în acea perioadă s-a remarcat Sf. Ioan Damaschin (676-749). Acesta a subliniat faptul că cinstirea se adresează persoanei zugrăvite în icoană, nu materiei din care este alcătuită icoana: „*Nu mă închin materiei, ci mă închin Creatorului materiei, Creatorului Care S-a făcut pentru mine materie și a primit să locuiască în materie și a săvârșit prin materie mântuirea mea*”¹.

Cea dintâi perioadă de persecuții împotriva cinstirii icoanelor a durat până în timpul domniei împăratului Constantin al VI-lea (780-797) și a mamei sale, împărăteasa Irina (752-802), care, cu sprijinul patriarhului Tarasie al Constantinopolului (784-806), a convocat la Niceea, în anul 787, Sinodul al VII-lea Ecumenic, când a fost restabilită ortodoxia cinstirii sfintelor icoane.

La acest sinod, pe baza Sfintei Scripturi și a Sfintei Tradiții, Sfinții Părinți au condamnat erexia iconoclastă și au formulat adevărul de credință privitor la cinstirea icoanelor și a sfintelor moaște, precizând că *cinstea icoanei trece la prototip, iar cel care se închină icoanei se închină ipostasului zugrăvit în ea*. Ei au arătat cu argumente scripturistice că *cel care privește icoana este așezat, prin intermediul acesteia, într-o relație personală cu cel reprezentat: prin icoană se cunoaște arhetipul, pentru că ea este mijloc de ridicare cu gândul la Hristos și de împărtășire sau comuniune cu Acesta*; atunci când privim icoana îl chemăm în rugăciune pe cel zugrăvit pe ea².

Părinții participanți la Sinodul al VII-lea Ecumenic de la Niceea, inspirați de Duhul Sfânt și în concordanță cu dogmele credinței stabilite la sinoadele ecumenice anterioare, au restabilit învățătura de credință referitoare la cinstirea sfintelor icoane și a sfintelor moaște, statoricind în hotărârea dogmatică a sinodului următoarele: „(Noi) păzim neschimbate toate tradițiile bisericești scrise sau nescrise

¹ SF. IOAN DAMASCHIN, *Contra iconoclaștilor* 1, 16, în vol. *Cele trei tratate contra iconoclaștilor*, trad., introd. și note pr. Dumitru Fecioru, Ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2016, p. 65.

² Cf. *Hotărârile dogmatice ale Sinoadelor Ecumenice*, Pr. Sorin ȘELARU, Viorel COMAN, George GHERGA (eds), Ed. Basilica, București, 2018, pp. 152-158, 535.

încredințate nouă, între care se află și întipărirea iconică prin zugrăvire, care este în acord cu istoria propovăduirii evanghelice, spre încredințarea faptului că înomenirea lui Dumnezeu-Cuvântul a fost adevărată, și nu închipuită [...]. Urmând învățăturii de Dumnezeu insuflate a Sfintilor noștri Părinti, precum și Tradiției Bisericii sobornicești, deoarece recunoaștem că aceasta este a Sfântului Duh, Care sălăsluiește în ea, hotărâm cu toată exactitatea și grija ca, asemenea modelului cinstitei și de viață făcătoarei Crucii, tot așa să fie înălțate cinstitele și sfintele icoane, fie din culori sau din mozaic sau din orice alt material potrivit, în sfintele lui Dumnezeu biserici, pe sfintele vase și veșminte, pe ziduri și pe lemn, în case și lângă drumuri; [și anume] icoana Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos și a Preacuratei Stăpânei noastre, Sfintei Născătoare de Dumnezeu, a cinstiților îngeri și a tuturor sfintilor și cuviosilor bărbați. Căci, cu cât mai des vor fi văzuți aceștia prin reprezentarea iconică, cu atât mai mult cei care privesc la acestea vor fi ridicați să-și amintească și să dorească prototipurile și să le dea sărutare și cinstita venerare. Nu însă adevărată adorare, care, după credința noastră, se cuvine numai dumnezieștii firi, ci ca aceea adusă chipului cinstitei și de viață făcătoarei Crucii, Sfintelor Evangheliei și celorlalte obiecte de cult sfinte; pentru cinstirea lor se vor aduce tămâieri și se vor aprinde lumini, după bine cinstitorul obicei al celor de demult. Căci cinstirea [acordată] icoanei trece la prototip, iar cel care se încuină icoanei se încuină ipostasului zugrăvit în ea”³.

Cu toate că această hotărâre a Sinodului al VII-lea Ecumenic a fost receptată de Biserică, odată cu urcarea pe tron a împăratului Leon al V-lea Armeanul (813-820) avea să se deschidă o nouă perioadă iconoclastă, cu persecuții împotriva cinstitorilor sfintelor icoane. Această perioadă s-a încheiat în anul 843, când împărăteasa Teodora a Bizanțului (842-846) împreună cu patriarhul Metodie au convocat un Sinod la Constantinopol, care, pe temeiul Sfintei Scripturi și al scrierilor Sfintilor Părinti, a restabilit învățătura ortodoxă despre cinstirea icoanelor și a declarat valabile toate hotărârile celor șapte Sinoade Ecumenice. De atunci, în fiecare an, noi, creștinii ortodocși, în prima Duminică din Postul Mare, sărbătorim biruința dreptei credințe asupra tuturor erezilor, motiv pentru care numim această zi *Duminica Ortodoxiei*.

³ Hotărârile dogmatice ale Sinoadelor Ecumenice, pp. 553-555.

Dreptmăritori creștini,

Biserica a înțeles rolul pedagogic al icoanelor, acestea fiind călăuze spre Hristos, Izvorul sfințeniei. De aceea, a zugrăvit iconic chipurile Mântuitorului, ale Maicii Domnului, ale îngerilor, ale apostolilor, ale sfinților. Prin aceasta evidențiază faptul că arta Bisericii Ortodoxe este o artă sacră. După cum afirma Leonid Uspensky, această artă „trebuie, pe de o parte, să transmită adevărurile formulate dogmatic, iar pe de altă parte, să comunice experiența trăită a acestor adevăruri, experiența spirituală a sfinților – acel creștinism viu în care dogma și viața se confundă”⁴. Pentru acest motiv, „Biserica vede în icoană nu unul dintre aspectele învățăturii ortodoxe, ci expresia ortodoxiei în ansamblu, a ortodoxiei ca atare”⁵. Sfintele icoane „nu se adaugă la credința ortodoxă ca o anexă, ci exprimă credința ortodoxă într-o formă completă, ca mărturisire a credinței, prin cuvânt și imagine, prin rugăciune în fața icoanei lui Hristos și a sfinților Lui zugrăviți pe icoane”⁶.

Temeiul redării iconografice a Domnului Hristos îl constituie intruparea Sa, după cum arată Sfântul Evanghelist Ioan: „Cuvântul S-a făcut trup și S-a sălășluit între noi și am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr” (Ioan 1, 14).

Învățătura ortodoxă afirmă că, din iubire față de oameni, Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu S-a făcut Om (Ioan 3, 16), luând trup și chip omenesc, ca pe noi, oamenii, să ne ajute să devenim fii ai lui Dumnezeu, după har, să ne împărtăşim de viață cea veșnică, să vedem chipul slavei dumnezeiești aşa cum S-a arătat ucenicilor pe Tabor. Lumina din icoana lui Hristos și din icoanele sfinților ne îndreaptă spre lumina cea neînserată a slavei veșnice din Împărăția cerurilor, iar sfințenia icoanei ne cheamă și pe noi la sfințirea vieții.

Iubiții noștri fii duhovnicești,

În contextul evenimentelor aniversare din anul 2025, pentru noi, români, *Duminica Ortodoxiei* este prilej de bucurie și de mulțumire aduse lui Dumnezeu pentru binefacerile revărsate peste țara noastră, dar

⁴ Leonid USPENSKY, *Teologia icoanei*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2012, p. 33.

⁵ L. USPENSKY, *Teologia icoanei*, p. 13.

⁶ †DANIEL, PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE, *Evanghelia slavei lui Hristos*, Ed. Basilica, București, 2023, p. 47.

și prinos de recunoștință pentru multimea de sfinți cuviosi și mărturitori care au păstrat dreptarul credinței aşa cum l-au primit de la înaintași.

Duminica Ortodoxiei este sărbătoarea credinței dreptmăritoare, prin cuvânt și faptă, a celor care păstrează și mărturisesc învățatura de credință care stă la temelia adevărătei trăiri creștine și a lucrării lui Hristos în lume prin Biserică. Ea ne cheamă la unitate și comuniune cu Dumnezeu și cu semenii, prin fapte de milostenie creștină.

Acestea sunt expresia concretă a iubirii aproapelui, ca roade ale dreptei credințe din care izvorăsc neîncetată și care au ca scop ajutorarea celor aflați în necazuri și suferințe, după cum învață Sf. Apostol Pavel: „*Iar facerea de bine și într-ajutorarea nu le dați uitării; căci astfel de jertfe sunt bine plăcute lui Dumnezeu*” (*Evrei 13, 16*).

Oricât de mari ar fi provocările și crizele lumii în care trăim, avem datoria să rămânem statornici în dreapta credință și în faptele cele bune, punându-ne nădejdea în Dumnezeu „*Care ne dă cu belșug toate, spre îndulcirea noastră*” (*1 Timotei 6, 17*). Să fim solidari în a face binele care aduce mângâiere celor în nevoi, alinare celor bolnavi, compasiune celor în durere, ajutând pe semenii noștri cu generozitate și inimă bună, aşa cum ne învață Hristos, Mântuitorul lumii.

Și în acest an, ne adresăm preoților și credincioșilor Sfintei noastre Biserici cu îndemnul părintesc de a organiza, atât în această duminică, cât și în duminicile următoare, colecta pentru *Fondul Central Misionar*, contribuind fiecare cu darul său, după cum îl îndeamnă inima sa, bine știind că „*Dumnezeu iubește pe cel care dă cu voie bună*” (*2 Corinteni 9, 7*). Acest Fond este destinat susținerii comunităților românești parohiale sau monahale cu posibilități materiale reduse, așezămintelor sociale din țară și din străinătate, pentru continuarea și finalizarea diferitelor lucrări misionare.

Noi știm că *toată darea cea bună vine de la Părintele luminilor*, de aceea, în cadrul Sfintei Liturghii a Sf. Vasile cel Mare, chemăm mila lui Dumnezeu pentru cei care aduc roade și fac bine în sfintele Biserici și își aduc aminte de cei săraci, cerând Domnului să le „*răsplătească cu bogatele și cereștile Sale daruri [...]*”, să-și aducă aminte și de tot poporul Său și peste toți Să reverse mila Sa cea bogată, împlinind tuturor cererile cele spre mântuire”⁷.

Având încredințarea că veți arăta și în acest an dărdnicie creștină și veți răspunde chemării noastre în această lucrare sfântă de binefacere,

⁷ *Dumnezeiasca Liturghie a celui între sfinți Părintelui nostru Vasile cel Mare*, în *Liturghier*, Ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2012, pp. 257-259.

ne rugăm Milostivului Dumnezeu „ca, având totdeauna toată îndestularea în toate, să prisosiți spre tot lucrul bun” (2 Corinteni 9, 8), iar „harul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh, să fie cu voi cu toți.” (2 Corinteni 13, 13).

**PREȘEDINTELE SFÂNTULUI SINOD
AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE**

† DANIEL

Arhiepiscopul Bucureștilor,
Mitropolitul Munteniei și Dobrogei,
Locțiitorul tronului Cezareei Capadociei și
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

† TEOFAN,

Arhiepiscopul Iașilor și
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

† LAURENTIU,

Arhiepiscopul Sibiului și
Mitropolitul Ardealului

† ANDREI,

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului
și Clujului și Mitropolitul Clujului,
Maramureșului și Sălajului

† IRINEU,

Arhiepiscopul Craiovei și
Mitropolitul Olteniei

† IOAN,

Arhiepiscopul Timișoarei și
Mitropolitul Banatului

† PETRU,

Arhiepiscopul Chișinăului,
Mitropolitul Basarabiei
și Exarh al Plaiurilor

† IOSIF,

Arhiepiscopul Ortodox Român
al Europei Occidentale și
Mitropolitul Ortodox Român
al Europei Occidentale și Meridionale

† SERAFIM,

Arhiepiscopul Ortodox Român
al Germaniei, Austriei și
Luxemburgului și Mitropolitul
Ortodox Român al Germaniei,
Europei Centrale și de Nord

† NICOLAE,

Arhiepiscopul Ortodox Român
al Statelor Unite ale Americii și
Mitropolitul Ortodox Român
al celor două Americi

† NIFON,

Arhiepiscopul Târgoviștei,
Mitropolit onorific
și Exarh Patriarhal

† TEODOSIE,
Arhiepiscopul Tomisului

† CALINIC,
Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților

† IRINEU,
Arhiepiscopul Alba Iuliei

† VARSANUFIE,
Arhiepiscopul Râmnicului

† IOACHIM,
Arhiepiscopul Romanului
și Bacăului

† CALINIC,
Arhiepiscopul Argeșului
și Muscelului

† CIPRIAN,
Arhiepiscopul Buzăului și Vrancei

† CASIAN,
Arhiepiscopul Dunării de Jos

† TIMOTEI,
Arhiepiscopul Aradului

† ATANASIE,
Arhiepiscop Ortodox Român ales
al Marii Britanii și Irlandei de Nord

† IGNATIE,
Episcopul Hușilor

† LUCIAN,
Episcopul Caransebeșului

† SOFRONIE,
Episcopul Ortodox Român
al Oradiei

† IUSTIN,
Episcopul Ortodox Român
al Maramureșului și Sătmarului

† NICODIM,
Episcopul Severinului și Strehăiei

† ANTONIE,
Episcopul de Bălți

† VENIAMIN,
Episcopul Basarabiei de Sud

† VINCENTIU,
Episcopul Sloboziei și Călărașilor

† ANDREI,
Episcopul Covasnei și Harghitei

† GALACTION,
Episcopul Alexandriai
și Teleormanului

† AMBROZIE,
Episcopul Giurgiului

† SEBASTIAN,
Episcopul Slatinei și Romanaților

† VISARION,
Episcopul Tulcii

† NESTOR,
Episcopul Devei și Hunedoarei

† IERONIM,
Episcopul Daciei Felix

† SILUAN,
Episcopul Ortodox Român al Ungariei

† SILUAN,
Episcopul Ortodox Român
al Italiei

† TIMOTEI,
Episcopul Ortodox Român
al Spaniei și Portugaliei

† MACARIE,
Episcopul Ortodox Român
al Europei de Nord

† IOAN CASIAN,
Episcopul Ortodox Român
al Canadei

† VARLAAM PLOIEȘTEANUL,
Episcop-vicar patriarhal

† TIMOTEI PRAHOVEANUL,
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Bucureștilor

† ILARION FĂGĂRĂȘANUL,
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Sibiului

† PAISIE LUGOJEANUL,
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Timișoarei

† MARC NEMȚEANUL,
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române
a Europei Occidentale

† DAMASCHIN DORNEANUL,
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Sucevei
și Rădăuților

† TIMOTEI SĂTMĂREANUL,
Arhiereu-vicar
al Episcopiei Ortodoxe Române
a Maramureșului și Sătmarului

† TEOFIL DE IBERIA,
Arhiereu-vicar
al Episcopiei Ortodoxe Române
a Spaniei și Portugaliei

† MIHAIL,
Episcopul Ortodox Român
al Australiei și Noii Zeelande

† NECTARIE,
Episcopul Ortodox Român
al Irlandei și Islandei

† PAISIE SINAITUL,
Episcop-vicar patriarhal

† NICIFOR BOTOȘĂNEANUL,
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Iașilor

† BENEDICT BISTRITĂNEANUL,
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Vadului,
Feleacului și Clujului

† NECTARIE DE BOGDANIA,
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Chișinăului

† SOFIAN BRAȘOVEANUL,
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române
a Germaniei, Austriei
și Luxemburgului

† EMILIAN CRIȘANUL,
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Aradului

† GHERONTIE HUNEDOREANUL,
Arhiereu-vicar
al Episcopiei Devei și Hunedoarei

2025

Anul omagial
al Centenarului Patriarhiei Române

și

Anul comemorativ
al duhovnicilor și mărturisitorilor
ortodocși români din secolul al XX-lea